

ΕΝΟΥΜΑΣ

ΣΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΤΩΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΔΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 29 ου Αύγουστου 1904 | ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οίκονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 111

ΜΙΑ ΑΝΕΚΔΗΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΡΟΙΔΗ

Rigi-Kallt, 3 11/14, VIII. 04

'Αγχητέ μου «Νουμᾶ»

Μούκανες τὴν τιμὴν μιὰ φορά νὰ μοῦ ζητήσῃς καὶ τι γιὰ τὸ φύλλο σου τὸ καλό. Σου στέλνω σήμερα κάτι πιὸ καλὸ ἵππον τοῦ θέλεις. «Ένα δνέκδοτο κατεβατὸ τοῦ Ροΐδη. Ισχὼς μιὰ μέρα ἄν κανένας δύμογεννης συλλογιστὴ νὰ βάλῃ νὰ τυπώσουν τ' ἀπαντά του, θāναι κι αὐτὸ τὸ κατεβατό, ποὺχε τὴν καλοσύνην νὰ γράψῃ στὴ φιλοθήκη μου, ἵνα δπὸ τὰ δυμοφά μαργαριτάρια ποῦ σκοπούσε ἔδω κ' ἐκεῖ. — Θυμοῦμαι σὸν τὸ διάβασα πῶς διδίξε ἡ καρδιά μου. Είταν βέβαια πρὶν τὸν πόλεμο, τὸν «Ελεγχο», καὶ τὰ καμάτη τῆς φοιτητοκρατίας. Απὸ τότες ντούρανε τὸ τομάρι μας. Σὲν τούγραψα νὰ τὸνε φκαριστήσω, τούπα πῶς ἡ ἐπιφροὴ ποὺχε ἀποχτῆσε στὸ κοινὸ σὲ δυὸ μεγάλα καὶ ζωτικὰ ζητήματα, τὴν ποίησην καὶ τὴν γλώσσα, ἐπρεπε νὰ μᾶς δίνῃ κουράριο καὶ νὰ μὴ μᾶς κάνῃ ν' ἀπελπιζούμαστε ἀπὸ τῷρα γιὰ τὸν τόπο μας.

Πάντα δικός σου
CHIENSIS.

«Σὲ μακαρίζω δχι μόνον διότι μεταβαίνεις εἰς τὸν «Θαυμαστὸν τόπον, τὸν δπὸν δὲν θὰ εύτυχησω ἔγως απαρὰ εἰς τὸν ὑπὸν μου νὰ ἴω, δὲλλα καὶ διότι ἀπέρχεσαι ἐκ τῆς 'Ελλάδος, δποὺ ἀδύνατον φαίνεται «ν' ἀναπτύξῃ ὁ 'Ελλην δύνην εἰς τὸν καλόντα καὶ εὐθύναν. Ο συγκρίνων δσα ἐντὸς τῆς «πατρίδος του πράττει, πρὶς δσα ἐκτὸς αὐτῆς ὁ «'Ελλην κατορθώνει, δέρωτῶν τίνες ἐκτίσαν τὸ Ζάπειον, τὸ 'Αρδάκειον καὶ τὸν 'Ακαδημίαν, δ' παρασέδαλων τὰς 'Αθηναϊκάς πρὸς τὸν ἐν Τεγέστη 'Ελληνικὴν ἐφημερίδα καὶ τοὺς παρ' ἥμιν προὺς τοὺς σὲν Μενάχω 'Εληνας καλλιτέχνας, πρὸ πάντων δὲ «τὰ ἑκατομμύρια καὶ τὸν φύμπον τιμιόττος τῶν δέ μετέρων ἀπὸ τοῦ Λονδίνου μέχρι τὸν δχδῶν τοῦ «Τάγγου ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν πρὸς τὴν παρ' ἡ «μῆν διθιότητα καὶ κακοποιίαν, κλίνει νὰ πιστεύσῃ δτὶ ἐνυπάρχει τε εἰς τὸν ἀτμόσφαιραν τῆς Νεωτέρας 'Ελλάδος, Ικανὸν νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐξυπονοεῖσα καὶ τὸν τιμιώτατον ἀνθρώπων εἰς ἰδρυτὴν 'Επιφροὴς, οἵσι δ' Αρχάγγελος καὶ ή Ηισατωτικής. «Οπως ἡ 'Ιερουσαλήμ διάτοις 'Εβραιοὺς, οὗτοι καὶ διὰ τοὺς σημερινοὺς 'Εληνας, εἰς «ναὶ ἡ 'Ελλὰς τόπος κατάλληλος μόνον πρὸς γέροντος τικῶν ἀνάπαιδιν καὶ αἰώνιον ὑπὸν. Πολὺ πρὸς εμοῦ ἐξορία παρὰ νὰ ζῇ τις ἐντος κοιμητηρίου.

E. Δ. ΡΟΪΔΗΣ

Ἐν 'Αθήναις τὴν 2 Νοεμβρίου 1896.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Τοῦ Παύκου Όρεινού

Μὲ πνίγει τὸ τρισκόταδο, μὲ δέρνει ἡ ἀνεμοζάλη, 'Απ' τῆς ζωῆς τὸ πέλαγο τριγύρῳ μου ξεπάνε Φουρτουνιασμένα κύματα καὶ στῆς ζωῆς τὴν πάλη Περίγυρά μου τὰ στοιχεῖα παλεύουν καὶ βογγάνε.

Γέρνω τὰ μάτια γύρω μου στοῦ δρίζοντα τὴν ἄκρην Καὶ σὰ δὲ βλέπω πουθενὰ μι' ἀχτίδια νὰ προβάλλῃ Μὲ παίρνει τὸ παράπονο καὶ μαύρα χύνω δάκρυα Γυρεύοντας τὴν χαραγή μέσ' τὴν ἀνεμοζάλη.

Ε.

ΑΝΤΕΘΝΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Τύχη ἡ ἀγαθὴ η. 'Αροῦ πρόκειται γιὰ δασκάλους πέρνω καὶ ἐγὼ τὴν πρώτη φρέση ἀπὸ τὴν γλώσσα τους.

Ναι, τύχη ἀγαθὴ, ποὺ μοῦδοσε ἀφορικὴ ὁ κ. Στέφανος Ραμπάς μὲ τοὺς «ξένους καὶ τὸ δουλεῖο» τοῦ προπερχόμενου Νουμᾶ, νὰ πῶ καὶ ἐγὼ δυὸ λόγια γιὰ τοὺς δασκάλους.

Μιὰ φορὰ κι ἔναν καιρό, δὲν εἶναι πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε, ὑστερα ἀπ' τὸ 'Εθνοσωτήριο 97, μοῦ φενίσται ητανε σένα ἐλεύθερο καὶ εύτυχισμένος βασιλεὺος, ἔνας ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ποὺ δὲ κακημένος ἀρεσκότανε πάρα πολὺ νὰ τὸν λένε γενναῖος τατό, καὶ ἀρκοῦσε νὰ τοῦ πῆγε αὐτὴ τὴ λέση γιὰ νὰ γείνησε καὶ στρατηγὸς ἀκόρι.

Σαύτὸν λοιπὸν τὸν ὑπουργὸν στείλανε μιὰ μέρα μιὰ καταγγελία, γιὰ καύπιον ἀξιωματικὸν πῶς τοχχήτις ἔκλεψε μερικὰ σονάρα, καὶ δὲν ζέρω καὶ τὶ δῆλο. Τούτο τὸ ὅμοιο μὲ τὶς καταγγελίες τοῦ κ. Καρώνη πούνε καὶ τὸ ἑξαρετικὰ διασκριτικὰ ἀπὸ τὶς ἀλλες, εὔρισκες στὴν καταγγελία αὐτὴ δτὶ ἀρχίζε μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Πρὸς τὸν γενναιότατον κ.τ.λ.» καὶ παρακάτω «Γενναιότατε».

Αὐτὴ λοιπὸν τὴν καταγγελία δὲν εννυσιαστεῖσται διατοτική ἀντὶ νὰ τὴν πεταξῃ στὸ καλαθί του καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τὸν κακούθη συντάχτη της, που εἴπομε πῶς δὲν είτανε δ. κ. Καρώνης, δὲ γνωστὸς ἐθνοσωτήρας, τὴν ἐστείλει ταχύτατα στὸ στρατοδικεῖο «διὰ τὰ περιτέρω».

Πέρασε καύπιος καιρὸς δτὸν παρουσιάζεται μιὰ μέρα ἔνας γεροντάρι μὲ τὴ μαγκουρίτσα του, καὶ ταρχυμένο καὶ τρεμαζόντο γυρεύει νὰ τοῦ ζηγήσουνε τὶ λέση ἔνας χαρτάρι ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του, μὲ τὸ δόπιο τὸν κάνει νὰ ῥθῇ ἀπὸ καύπιο χωρὶς τῆς Δασκαλίας, μοῦ φαίνεται, τὸ ὄποιο δὲν είχε ἀφ. η ἀπὸ τότε ποὺ τὸν γέννησε ἡ μάννα του. Ένας ἀξιωματικὸς τὸν λυπήθηκε κι ἔνοιξε τὸ βιβλίο τὸν κλήσεων γιὰ

νὰ ζητάσῃ τὸν ἀφίμο του κι ἀφοῦ τὸν βρήκε τοῦ λέει: 'Εσύ Γεωργόπουλε, Γενικοτατόπουλε... δὲ θυμησκοπῶς ἔλεγαν τὸ γέρο, κατηγορεῖς τὸν ταῦτα ἀξιωματικὸν γι' αὐτὸ κι αὐτό, γιὰ πές μας τὶ ζέρεις.

Τὸν κοιτάσσει ὁ γέρος, πετιέται πίσω, τὸν ξανακοίτασσει καὶ σκοτημένος καὶ τρομαζόμενος... δὲ στὸ καλὸ καπετάνιο μου, τοῦ λέει, ἐγὼ δὲν ζέρω τίποτις, αὐτὸ μόνο σεῖς οἱ γραμματικοὶ ζούμενοι τὰ ζέρετε·»

Τώρα μάνη ὑποθέστε πῶς αὐτὸ τὸ ἐλεύθερο βασίλειο είταν ἡ 'Ελλαδα, καὶ πῶς ὁ γενναιότατος κ. ὑπουργός εἶναι ὁ λίδιος ποὺ δέχεται καὶ τὸ καθημερινὰ μακαρόνια, ποὺ τοῦ σερβίρει ὁ κ. 'Εθνοσωτήρας μὲ τὴν «Εσπερινή», γιατὶ μὰ τὴν ἀλήθευσι δὲ θάχιτε αδίκο.

Ναι, αὐτὸς ξέρουμε ἡμεῖς οἱ γραμματικοὶ ζούμενοι, κι αὐτὸ μοῦτε κι ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ μοῦ διηγήθηκε αὐτὸν τὴν ιστορία γιὰ νὰ μοῦ ἀποδεῖξῃ δτὶ δὲν εἶναι, δπως ἔλεγος γω, ἡ ἐλλαιψη τῆς μόρφωσης ποὺ κάνει τὸ λαό νὰ χάθῃ ἀνεξέταστα τὶς κουταράρες ποὺ τοῦ σερβίρει ἡ κάθη μιὰ πενταρχογούσση, γιὰ νὰ στέλνῃ στὸ 'Εθνικό χαντακοτήριο τὸν ἔνα καὶ τὸν ἄλλο κ. Γενικούτατο, ἡ τὸν κ. Στάτη, ἡ τὸν κ. Πλατούτσα ποὺ θὰ γίνη μεθαύριο καὶ ὑπουργός. Αὐτὴ ἡ ἀμφορωσὶ τοῦ κρατούτει τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια δεμένα γιὰ νὰ μὴ βάλῃ φωτιὰ νὰ κάψῃ καθεὶ κ. 'Αστραποπούλιδη καὶ κάθε κ. Επιπερινό.

Η ἐλλαιψη τῆς μόρφωσης, σχι τῆς σημερινῆς τῆς φεύστικης καὶ τῆς σάπιας, ἀλλὰ τῆς πραγματικῆς μόρφωσης ποὺχει γερὸ θερέλιο, τὸ θεμέλιο τῆς ἀλήθευσης, τῆς μόρφωσης ποὺ λέει κι ὁ κ. Ραμπάς, τῆς μόρφωσης, σχι μὲ τοὺς Ρητορικοὺς λόγους τοῦ Μιστρώτη, μὲ μὲ τὴν 'Ηλιαδα τοῦ Παζλη, σχι μὲ δασκάλους τὸ Μιστρώτη, τὸ Σωτηράκη τὸ γαυτρό του, τὸν Παπαβασιλείου, τὸν Τημελή, τὸν Καζάκην καὶ δὲν ζέρω ποιὸν ἀλλοτεύσθη, ἀλλὰ μὲ τὸν Σαφρή, τὸν Γρυπάρη, τὸν Σταματιάδη, τὸν Περγιαλίτη, τὸν Στεφανόπουλο κι ὄλους τοὺς ἀλλούς, σχι μὲ τὸν Αἰγαίνη τοσούρα κι τὸν ἀνωφελῶν, μὲ μὲ τὸν λαχικήν 'Αστρονομία τοῦ Σαφρή καὶ τὸ 'Ηλιοφέγγαρο τοῦ Παζλη, σχι μὲ τὰ λογοτεχνήματα, τὰ δράματα, καὶ τὶς κωμωδίες, ὅλων μαζί: τῶν καθαρολογῶν λογοτεχνῶν !!! δραματικῶν !!! καὶ κωμικῶν συγγραφέων (!!!) ἀλλὰ μὲ τὰ λογοτεχνήματα καὶ τὰ δράματα καὶ τὰ μυθιστόρματα, τοῦ Καμπύση, τοῦ Ψυχάρη, τοῦ Παζλη, τοῦ Παλαμά, τοῦ 'Ερταλιώτη, τοῦ 'Ερμονα, τοῦ Βλαχογιάννη, τοῦ Δροσύνη, σχι μὲ τὶς στιχουργίες τοῦ Βασιλειάδη, τοῦ Συνοδίου, τοῦ Βαλβή, τοῦ Παντζ καὶ τοῦ Κουρούπη, ποὺ τοὺς ἀναφέρων ἔτσι γιὰ νὰ γελάσουμε λιγάνι κι ὅχι βέβαιας γιὰ νὰ τοὺς συγχρίνω μὲ τὸ Σολωμό τὸ Βαλασωρίτη, τὸν Παλαμά, τὸ Γρυπάρη, τὸν 'Ερμονα κι ὄλους τοὺς ἀλλούς τοὺς πραγματικοὺς ποιητάδες. Οχι μὲ τοὺς οῖνους τῶν διαφόρων μὴ οινοτοιχῶν, μὲ μὲ τὴν ἀπλὴ οἰνοποιοῦσα τοῦ Σταματιάδη (γιὰ τοὺς μαθηταῖδες τῆς 'Ακαδημίας) καὶ τὸ «κρασιούτοι Στα-